

TRONDHEIM KOMMUNE

Rådmannens fagstab

Det Kongelige fornyings- og
administrasjonsdepartement
Postboks 8004 Dep.

N-0030 OSLO

Vår saksbehandler
Anne Hofstad

Vår ref.
07/10772/661 &13
oppgis ved alle henv.

Deres ref.
200700605-KDB

Dato
07.05.2007

Høring - forslag til strategi for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor

På vegne av rådmennene/tilsvarende i samarbeidsprosjektet Det Digitale Trøndelag oversendes med dette en felles høringsuttalelse vedrørende forslag til strategi for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor.

Formannskapet i Trondheim kommune har også enstemmig sluttet seg til høringsuttalelsen.

Med hilsen
Det Digitale Trøndelag

Trondheim kommune	Malvik kommune	Stjørdal kommune	Frosta kommune
Levanger kommune	Verdal kommune	Steinkjer kommune	
Sør-Trøndelag fylkeskommune		Nord-Trøndelag fylkeskommune	
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag		Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	

Anne Hofstad
Leder av Arbeidsutvalget i Det Digitale Trøndelag

Vedlegg

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Rådmannens fagstab
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 72546502

Telefaks:
+47 72546064

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: radmann.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no/radmannen

Høringsuttalelse: Strategi for eID og e-signatur i offentlig sektor

Innledning

Det Digitale Trøndelag er et samarbeidsprosjekt mellom 7 kommuner, 2 fylkeskommuner og 2 Fylkesmenn i Trøndelag. Prosjektet ble etablert med målsetting å utvikle elektroniske nett-tjenester for innbyggere og næringsliv og med bruk av eID og e-signatur.

Med bakgrunn i den erfaring som vi har fått gjennom dette prosjektet, ønsker vi på denne måten å gi våre synspunkt til FAD's forslag til ny strategi for eID og e-signatur i offentlig sektor.

Det Digitale Trøndelag har også tidligere uttrykt anerkjennelse for departementets initiativ til å etablere en felles offentlig eID og e-signatur. Vi vil på nytt understreke behovet for og betydningen av at departementet tar en sentral ledelse i denne saken.

Utvikling av nettbaserte tjenester er fortsatt i sin spede begynnelse, men vil skyte økt fart i årene som kommer. Dette skyldes både kravet fra innbyggere og næringsliv som ønsker å kunne betjene seg selv over nettet, og dels behovet for effektivisering av interne arbeidsprosesser som kan skje gjennom integrasjon mellom de nettbaserte tjenester og (f)kommunens¹ interne fagsystem. eID og e-signatur er en viktig premiss for å lykkes med å utvikle offentlig sektor i tråd med ovenstående.

Ikke minst sett fra innbyggernes side er det av avgjørende betydning at det offentlige opptrer på en samordnet måte, slik at innbyggeren kan benytte samme eID og e-signatur mot alle offentlige elektroniske tjenester. Dette vil også bidra til økt sikkerhet, fordi innbyggeren slipper å forholde seg til mange brukernavn og passord i samhandling med det offentlige Norge.

Vi har bygget opp vår høringsuttalelse med utgangspunkt i høringsnotatets inndeling.

1.1. Rammeverk

Vi tror det er en klok beslutning å arbeide for å slå sammen sikkerhetsnivå tre og fire. Dette vil forenkle brukeropplevelsen for bruker og man unngår forvirring mht hvilke tjenester som krever hvilket sikkerhetsnivå. Dette vil også forenkle arbeidet internt i (f)kommunen mht å vurdere hvilket sikkerhetsnivå den enkelte tjeneste skal ha.

Det må være en forutsetning at kostnader knyttet til bruk av høyeste sikkerhetsnivå ikke blir høyere enn for nivå tre så lenge man opererer med begge disse nivåene.

¹ Kommuner og fylkeskommuner

1.2.Forsyning av innbyggere med eID og e-signatur

I prosjektet Det Digitale Trøndelag har vi fokus på brukeren og er opptatt av at løsningene som utvikles er brukervennlige, enkle og trygge. Dette må også gjelde i forhold til de eID og e-signatur løsninger som innbyggeren kan benytte i samhandling med det offentlige. Dette punktet har flere dimensjoner: Brukervennlig og enkel betyr både at brukervennligheten er god, registrering ved hjelp av eID og esignatur må være intuitiv i bruk, tekniske installasjoner og evt. ”duppeditter” må være meget driftsstabile og robuste slik at bruker på en enkel måte kan identifisere seg og signere på nettet.

Men brukervennlighet har også et annet perspektiv, som i denne sammenheng er minst like viktig: Det handler om at den eID og e-signatur som innbyggeren har, kan benyttes til mange tjenester- både fra offentlige og private aktører. I dag har de fleste innbyggere² et stort antall plastkort med koder, i tillegg til mange ulike nettsteder som også benytter brukernavn og passord for tilgang. Selv om vi ser for oss en kraftig økning i utviklingen av offentlige nettbaserte tjenester i åra som kommer, vil den enkelte innbygger i gjennomsnitt fortsatt bruke disse e-tjenestene et begrenset antall ganger i løpet av et år. Etter vårt syn er det da store muligheter for at en eID og e-signatur løsning (eksvis passord, koder og evt tekniske innretninger) som bare kan benyttes i samhandling med det offentlige, lett vil bli glemt og skape irritasjon og frustrasjon hos bruker de få ganger i året den skal benyttes.

En eID og e-signaturløsning som kan anvendes i kommunikasjon/samhandling både med private og offentlige aktører vil øke bruken av løsningen vesentlig og dermed blir det også enklere å bruke løsningen.

Etter vårt syn er det ønskelig å kunne tilby ulike løsninger, og hvor man også satser på løsninger som allerede har stor utbredelse i markedet. Infrastruktur og utrulling er stikkord i denne sammenheng. Det skal et stort apparat til for å forsyne befolkningen med en egen offentlig eID og e-signatur og stor utbredelse er en forutsetning for suksess for bruk av nettbaserte tjenester.

Uavhengig av hvilke(n) løsning som velges, må det etableres et godt support apparat, med utvidet åpningstid.

BankID er i dag den eID og e-signaturløsning som benyttes i størst omfang i Norge og store deler av befolkningen bruker nettbank en til flere ganger i uken.

(Tippekortet er riktignok spredt ut til ca 1.7 mill innbyggere, men kortet brukes i liten grad som eID og e-signatur.) BankID løsningen har ikke overtatt som nettløsning for alle nettkunder i alle banker, men alle nettbankkunder benytter en påloggingsløsning som langt på vei rent brukermessig ligner en eID og e-signatur løsning og overgangen til BankID er derfor ikke så stor. Vi skulle anta at sett fra et brukersynspunkt, vil BankID kunne være en hensiktsmessig eID og e-signatur også for bruk mot offentlige tjenester.

Vi er noe usikker på om etablering av et nasjonalt ID-kort basert på frivillig basis, og hvor innbygger selv må dekke en andel av investeringskostnaden er veien å gå. Når kortet i tillegg bare kan brukes som ID-kort innen Schengen-området, kan dette oppleves som en tungvint og unødvendig anskaffelse. Graden av suksess for innføring av et slikt kort vil etter vår mening øke dersom ID-kortet får full pass funksjonalitet.

Utbredelsen av et ID-kort som bare kan benyttes innen Schengen-området kan nok øke dersom innbygger kan få dette ”gratis”.

² Med innbyggere menes i denne sammenheng personer fra 15 år

Dersom det vedtas at det skal etableres et nasjonalt ID-kort støtter vi ideen om at dette kortet også kan fungere som en eID og e-signatur løsning. Siden utbredelsen av et slikt ID-kort neppe vil favne alle innbyggere, er det imidlertid behov for i tillegg å etablere alternative eID og e-signatur tilbud for innbyggerne.

Vi støtter også arbeidsgruppens forslag om å tilby utstedelse av eID på andre eID-bærere og mener at dette må skje parallelt og ikke bare som et alternativ til utstedelse av ID-kort.

1.3. Forsyning av virksomheter med eID

Det Digitale Trøndelag er opptatt av å effektivisere samhandlingen med næringslivet. I tillegg ser vi også at den papirbaserte kommunikasjonen innen og mellom forvaltningsnivåene med fordel kan forenkles gjennom digitalisering.

Virksomhetssertifikat med e-signatur funksjoner er etterspurt i forhold til ovenstående. Vi applauderer forslaget om at Brønnøysundregistrene kan være utsteder av en slik løsning og håper at denne type sertifikater kan være tilgjengelig i løpet av kort tid.

1.4. Etablering av et offentlig samtrafikknavn for eID og e-signatur

Etter vårt syn er det av avgjørende betydning å få en sentral samordning av løsninger for e-ID og e-signatur. Med en sentral offentlig instans som på vegne av det offentlige Norge kan få på plass felles eID og e-signaturløsninger, inngå rammeavtaler med aktuelle leverandører, etablere nødvendige kjøreregler, infrastruktur, osv, kan små og store (f)kommuner spare tid og ressurser på slike oppgaver. Et sentralt samordningsnavn vil redusere behovet for å utvikle og drifte lokale løsninger i den enkelte (f)kommune. Det er ønskelig at også private aktører på eID og e-signatur markedet kan knytte seg til/benytt det felles offentlige samtrafikknavn når deres løsning benyttes mot offentlige tjenester og hvis en offentlig eID og e-signatur skal brukes mot private tjenester.

1.5. Forretningsmodell

Det Digitale Trøndelag så med bekymring på den forretningsmodellen som ble foreslått i forbindelse med etablering av den tidligere sikkerhetsportalen. Etter vårt syn var transaksjonskostnadene svært høye og ikke minst var uforutsigbarheten mht hva dette ville gi av årlige kostnader for kommunen ikke akseptabelt. Økonomisk forutsigbarhet er en forutsetning for at (f) kommunene kan ta i bruk felles eID og e-signaturløsninger. De årlige kostnadene må også være på et slikt nivå at det kan forsvares å etablere løsningen. Enkelt sagt må regnestykket gå i pluss for (f)kommunen.

Vi håper selvsagt på en løsning hvor både kostnadene med etablering av samtrafikknavn og utstedelse samt bruk av eID og e-signatur i alle fall i de første årene i størst mulig grad kan dekkes over statsbudsjettet.

e-Norge-planen og e-Kommune- planen har ambisiøse mål både mht å gjøre flest mulig tjenester elektronisk tilgjengelig for innbygger og at et stort flertall av innbyggerne betjener seg selv over nettet. Et viktig bidrag for å nå målene er at innbyggerne ikke blir belastet med brukskostnader for bruk av eID og e-signatur mot offentlige tjenester.

1.6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Som tidligere nevnt har Det Digitale Trøndelag en visjon om at vi i Norge kan ha en eID og e-signaturløsning som innbyggerne kan benytte både for offentlige og private tjenester. Vi har nevnt BankID som et eksempel i denne sammenheng, basert på at de allerede har et produkt som langt på vei tilfredsstiller kravene som er satt for en offentlig eID og e-signatur. BankID har allerede stor utbredelse i markedet, og ikke minst, det er mange aktive brukere. Sett ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv håper vi det er mulig å legge til rette for gjenbruk av slike løsninger. Vi håper også at de private aktører kjenner sitt samfunnsansvar og bidrar til at det kan etableres gode løsninger som gagnar hele samfunnet.

I tillegg er vi opptatt av tidsfaktoren. Vi er bekymret hvis innføring av en felles offentlig eID og e-signatur for innbyggerne planlegges med for lang tidshorisont, spesielt hvis løsningene skal basere seg på nyutvikling fra a til å.

Så støtter vi selvsagt arbeidsgruppens syn mht kravet om universell utforming.

Avslutningsvis slutter vi oss til ambisjonen om at alle innbyggere har en eID og alle næringslivsforetak benytter virksomhets eID i samhandling med det offentlige. Og vi håper at ambisjonen kan være realisert senest innen 2010.